

Előfizetési árak:

Fél évre . . . 90 Leu
Negyed évre . . 45 Leu
Egy óra . . . 15 Leu
Hirdetés — Nyíltér
díjszabás szerint.

SZÉKELY UJSÁG

egyesülve a SZÉKELY HIRLAP-pal.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A
SZÉKELY UJSÁGOT
néhai Molnár Emil,
a
SZÉKELY HIRLAPOT
Bíró Lajos alapította.

Felelős szerkesztő és kiadó:
Kovács J. István

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
KOVÁCS-HIRLAPIRODA, Str. Horia, Cloșcă și Crișan
(volt Gábor Áron-utca) 1. szám.

Főszerkesztő:
Dr. I. Diénes Ödön

Fiatalság.

Minden kornak állandó jellemzője az a harc, mely a régi és új nemzedék között fennáll. A régi nemzedék, az öregek, azon igyekeznek, hogy késleltessék az időt, az ifju nemzedék azon igyekezik, hogy az időt siettetni tudják.

Mindkeltő öntudatlan, talán tradíció, talán átöröklés, de helytelen. Az öregeknek békésen bele kell nyugodniuk az idő elmúlásába, az ifjuságnak örövendeni kell az idők minden percének, felhasználni az időket. Az ifju években — gondoljunk csak vissza — nincs nagyobb kérdés az ifjura nézve a felnőtté válásnál, a révhezjutásnál. Küzd azért, hogy nagy lehessen. Elindul a szülői háztól tele reménységgel, önbizalommal, belekapcsolódik az ifjuság társadalmába, annak élő, alkotó tagja lesz. Megalkotja önmagát, célt tűz maga elé s afelé siet, törtet, harcolja élete megkezdett harcát. Ugy hiszi, hogy győz, hogy az élet küzdtere számára az azonnali elismerést, megértést adja. Itt éri az első csalódás. Lúktető, lázasan előresiető lépését megállítják a másfelfogást képviselő öregek. Ujatteremtésébe beleszól a régi alkotás, megköti szellemének duzzadó energiáját. Eleinte nem nyugszik bele. Próbálja meggyőzni, más véleményre, engedelkenységre bírni. Kér, könyörög. Hasztalan. A más világnézet a cél más oldalát látja helyesnek. Milyen szomorú ez a meggyőződés, milyen lelketromboló hatása. Megirtózva a harctól, bátorságában megrendítve, munkakedvében korlátozva, nem gondol arra, hogy két-három emberöltő múlva az akkori ifjuság benne éppen úgy megtalálja a meg nem értőt.

Ez így volt és így van, de valahogyan most már nem így kellene, hogy legyen.

Az idők szava mást vár a mai ifjúságtól, mást, mint önmaga megőrlését az öregekkel harcba, de mást kér az öregektől is, nagyobb megértést s semmiesetre sem a karok keresztbetevését, „lássuk, mit tudnak a fiatalok” szavakkal.

Ma, napjainkban, mikor az ifjuságnak sokkal több gondja van, mint ezelőtt nem is olyan régen; ma, mikor ifjaink előtt az érvényesülés nagy nehézségei állanak; ma elvárjuk ifjainktól, hogy siessenek az élettel, de ne úgy, mint elődeik, hanem siessenek kihasználni az ifjuság áldásos erőit azzal a biztos öntudattal, hogy a jövő vállakon fog pihenni.

Elnéztem más népek ifjuságát, elnéztem erőiket az összetartásban, az egymásiránti megértésben, szeretetben, elnéztem társadalmuknak segítő akara-

tát, mely munkájában és célkitűzésében melléje állott. Végignéztem a mi sorainkon. Megdöbbentem. Szomorú, korafáradt, szinte gyötrődött arcok, lelkük előretörő nemesebb érzése kiégetve, életcél nélkül bolyongó lelkek. Nem akarom azt mondani, hogy nálunk nincsenek kezdeményezések. Vannak. Virágozniok kellene s hogy nem így van, annak mi vagyunk okai.

Ifjuságunkban férfiaknak, nagyembereknek kell lennünk. Nagy ember pedig az, kinek lelke, gondolata századokra mutat igaz életcélt ezrek számára s aki az eszmény szolgálatában egy egész élet szent munkájával életteremtő, életet megújító cselekedeteket hajt végre.

Fikker Ferenc.

x A Háromszékmegyei Magyar Párt elnöke királyi kihallgatáson. Öfelsége a múlt héten kihallgatáson fogadta báró Szentkereszthy Béla kamarai képviselőt, a Háromszékmegyei Magyar Párt elnökét és Andrássy Tivadar ref. lelkészét.

Szentkereszthy báró a sepsiszentgyörgyi lövölde ügyében kérte az uralkodót, hogy hasson oda, hogy a katonaság által lövöldének kisajátított földek visszaszámazzassanak a székelyek tulajdonába, mert mint mondta, a székely nép semmihez sem ragaszkodik annyira, mint őseitől örökölt földjéhez. Elmondta a képviselő, hogy csak úgy oldható meg a kérdés, ha a földet visszaadják a székelyeknek, mert a beigért földek nagyon messze esnek a várostól, kijelentette továbbá, hogy a székely tanalap ügyében is módosító intézkedés kell, mert igazságtalanságnak tartja azt, hogy a tanalap, amely a polgárok és szegény székelyek filléreiből tevődött össze, ahelyett, hogy az eredeti célra, a székely egyetemi ifjuság segítésére fordíttatna, az állami iskolák segélyezését szolgálja.

Az „Aranymadár” husvétkor.

Kritikát kellene írunk most az Aranymadár-ról. Harmath-Zerkovitz operettjéről, melyet a Ref Dalkör kipróbált műkedvelői magyar husvét harmadnapján előadtak a Vigadóban.

A kritika azonban nehéz a jelen esetben, mert — őszintén szólva — igazán nincs semmi megkritizálni való, hanem bátran ide írhatjuk, hogy az előadás még egy szintársulatnak is dicsőségére vált volna. Kritizálni — ha kritizálni akarunk — a közönségnek azt a részét lehetne, mely elmaradt az Aranymadárról. De bocsánat, itt sincs helye a fejmosásnak, mert ha többen lettek volna, hová ültek volna le. Így is oly régen nem látott sokan voltak, hogy pótshékeket kellett elhelyezni. Ez pedig dicsősége az erősen fejlődő református dalegyesületnek, melynek műkedvelői előadásai már annyira a köztudatba mentek át a Mágnás

Miskától a Fiacskámon keresztül az Aranymadárig, hogy a dalárda által hirdetett bármelyik műkedvelői előadás már előre művészi eseményt jelez és elmaradni róla, meg nem bocsájtható hibát jelent...

**

Az estnek mindenesetre kiemelkedő művészi megnyilvánulása volt a kis primadonna. Mert bátran megillette ezen az estén a drága kis Lizettet — Weinberger Ibolykát. Tegnap még csöppnyi lányka és ma kibontakozott tehetség, büszkesége övének, büszkesége e város kulturéletének.

Weinberger Ibolyka csengő, kellemes tiszta hangjával, bájos játékával, temperamentumos táncával valósággal frappírozta a közönséget, mely mint egy igazi primadonnát ünnepelte és többször megújrázta.

Ugy hisszük, hogy Ibolykáról szereplése után még többször fogunk hallani és fogunk róla írni, az ő kiváló kvalitásairól, kibontakozó tehetsége iveléséről.

**

Kovács József kántorról is az elismerés hangján szólhat a kritika. De mit is írhatnánk róla, a jobbnál jobbat, róla, a tehetséges karvezetőről, akinek a vezetése alatt fegyelmezett, erős és versenyképes dalárda alakult ki és kitermelt olyan műkedvelői gárdát, mely dicséretére válnék nagyobb városnak is. Az Aranymadárban Niokáj kínai diákot alakította találó tüzzel, rátermett megjátszással. Az ujrázásból, tapsból neki is bőven kijutott.

**

Minden egyes szereplőről szeretnénk egyenként foglalkozni, azonban hosszadalmas volna ez.

Mihály Jánosné (Otty) ezuttal is bájos, csinos alakítást nyújtott. Különösen a táncával aratott nagy sikert, melyért többször megújrázták.

Benkő Lajos Charley apója elsőrendű drámai alakítás volt. A siker oroszlánrészéből ő is méltán osztozhat. Benkő Lajost már is megszerettük, nem tudunk nélküle darabot elképzelni.

Benkő Lazi adta a humort. Jóízű alakításával állandóan derűtséget ömlesztett, csinosan táncolt kifogástalanul játszott. Ő volt az a Benkő Lazi, aki minden előadásnak erőssége. Flippy nem játszotta volna nála senki jobban.

Xantus Lajos. Ő meg egyenesen kész jellemszínész. Sikkes, elegáns és szinpadon otthoniassággal mozog. Renville-márkija igazi márki volt.

Kisebb szerepeiben nagyon jók voltak Nágóné Szabó Mária (Martinné), Dávid Mariska (Juliette) és Mágóri Aladár (Jean).

Tavaszi hangulatot, színt, életet hoztak a szinpadra a görlok, akik pompás jelmezükkel, táncaikkal keretet adtak a darabnak.

**

Az előadásnak legfőbb sikere a betanítás volt, melyért nem tudjuk, hogy kit illet a dicséret. De meglátszott a keze Siklódyné Benkő Jolán urnőnek, ki zongorán kísérte László Laci kitűnő zenekarának kíséretével a táncokat és énekeket. Művészi játékával az estén is brillírozott. A táncok betanításánál Nágóné Szabó Mária urnő finom izlése látszott meg, valamint az elismerés a kiváló rendezésért Kovács karagótyot illeti.

A sikerült estét tánc rekesztette be.

Kormányválság. A múlt héten hat hónapra elnapolták a parlamentet és ugyanakkor a képviselők a fenti időre fizetésüket is felvették. Így aztán a parlament kapujának a becsukódása után valóságos villámcsapásként hatott a magyar husvét napján, hogy a kormány megbukott. A hír tényleg igaznak bizonyult. A válság megoldása több napot vesz igénybe. Mikor e sorokat írjuk, Titulescu a designált miniszterelnök.

A tanonc-nevelés.

2)

Irtá: Angeli Sebő.

(Írója felolvasta a Kath. Otthon irodalmi estjén.)

„Mi tulajdonképpen a nevelés? A nevelés célja? A nevelés célja nem más, mint utódainknak átadni mindazon elveket, élet-szabályokat, melyek világnézetünkkel, valóságunkkal megegyeznek és melyek bennünket tetteinkben vezérlelnek, irányítanak és lelkesítenek. Azelőtt alig esett róla szó, mert megvolt. Ma azonban annál sürűbben emlegetjük a nevelés szükségességét, valami elbusultán sovargó visszakiánással, mintha hajdani gazdagságunkról beszélnénk, melyet nem tudtunk eléggé megbecsülni. Miért hangoztatjuk éppen most? Miért hangoztatja a jelen társadalom oly hívogatóan a nevelést? Azért, mert gyakran mutatkozik még előttünk az a valóság, hogy a kultúra, a tudomány és technika századában fölnevelkedett emberiség tulnyomó része neveletlen.

Az ókor kultúrnepei között a legkiválóbbak évezredekre kiható példát szolgáltatottak az utókornak az ifjúság nevelésére. Leányaik az otthon megközelíthetetlenességében fejlődtek házias, tisztaszívű hajadonokká. Fiaik nevelését az állampolgársági kötelesség teljesítésére való képesség irta elő. A vallás szertartásainak ismerete, pontosság, lelkiismeretesség, kötelességtudás, fegyelem voltak mérvadói az ifjak nevelésének. S ezen körben tanulták meg az ifjak a szerény magaviseletet, idősebbeket tisztelni, az istenfélelmet, a szülők szeretetét.” (F. M. — D. M.)

A világháború és az utána következő korszak különösen nagyon sokat rontottak a nevelésen, mert Marx és Nietzsche tanait hallottuk mindenfelé hirdetni, melyet elsősorban a szülők, a felnőttek vettek át és annak hatása alatt nevelték a „gyermek öfenségét”. A bacillushordozók széjjelvittek a városba, falvakra a járványos örületet. Lassan, de biztosan lazult a családi kötelék, felbomlott a fegyelem, lanyhult a kötelességteljesítés, a törvények tisztelete. Isten, vallás, szerénység, tiszta érzések szégyelni való

fogalmak lettek. A lélek-mérgezés terjedt és terjed... terjed egész a vörös, a rémes bolsevizmusig. És ennek az örületnek kik lesznek az első hivei? Nem mások, mint az ipari munkások. Kik tették azokká, vagy kik fogják azokká tenni? Azok, akik a reájuk bízott ifjaknak csak a testével foglalkoznak, de lelkével egyáltalán nem. Azok, akik még az anyától hazulról hozott magot is kiölik, mert nem engedik felemelni őket az Istenhez.

A konkolyt kitépni kell s nemcsak lekaszálni; mert amit a lekaszált rét újra kihajt, ép olyan a veszély, hogy a csak lekaszált bűn újra felüti fejét. Azt az erkölcsi nyomort, amelybe ifjúságunk jutott, már nem lehetett letagadni. Ijesztő kelevényekben fakad ki ez a kóros tünet és ott rémit vi-gyorgó arca a fiatal lelkek tekintete mögül. Borzasztó körülnézni és szemlélni a társadalom kinos, tehetetlen vergődését és a folytonos zuhanását. Elégedetlenség, csalás, sikkasztás, lopás, életunt öngyilkosok, Isten, családi szentély megtagadása, osztályharc, mind az igazi nevelés hiányának következményei. De minek folytatni tovább e kép festését, hiszen mindnyájan ismerjük ezeket az állapotokat. Nézzük inkább azokat az eszközöket, melyekkel ezen segíteni lehet.

A legelső: engedjük az ifjúságunkat az Istenhez. És itt nagy hibája van az iparosainknak ebben a tekintetben. Miért nem szabad annak a tanonc ifjunak vasárnap a templomba mennie? Miért van eltűnt, hogy egy héten egyszer legalább lelkét felemelhetné az ő Istenéhez. Vagy talán neki nincs Istene? Neki nem szabad öhozzá fohász-kodnia? Ugyan miért? Hol tiltotta meg az Isten ezt? Ellenkezőleg a Sinai hegyen az Ur szava ez volt: „Megemlékezzél arról, hogy az Ur napját megszenteljed”. De miért követeli a mester azt, hogy az ő parancsait teljesítse, mikor ő az Isten parancsát sem teljesíti, de nem engedi azt sem, hogy tanonca teljesítse.

Engedjünk annak a tanoncnak is egy kis időt, hogy lelkével is foglalkozhasson. De nemcsak engedni kellene ezt, hanem meg is kell követelni tőle. „Bűneidet minden esztendőben meggyónjad és legalább husvét táján az Öltáriszentséget magadhoz vedd”. Az egyház nemcsak az öreg anyóknaknak parancsolja ezt, hanem mindenkinek, öregnek, ifjunak, szegénynek, gazdagnak, mesternek és tanoncnak is. Csodálom pedig, hogy mikor nincs az iparosnak munkája, miért dolgozik akkor éppen vasárnap.

Helyes irányban nevelni nem lehet vallás és Isten nélkül, mert mihelyt a vallást és Istent kizárjuk nevelésünkéből, már nem nevelünk becsületes embereket. Mert csak az lehet becsületes ember, aki megteszi a

kötelességét az Isten és embertársaival szemben. Ha az egyiket kizárjuk, már baj van. Ezek lesznek a blazírt, életunt, szabadjára hagyott polyás babalelkek, akik nagyokat hörpintenek a békányás mocsarakból. Lesznek nádszálak, mely ide-oda hajlik minden szire-szóra, minden kis szel-lőre, ígéretre, fenyegetésre.

A társadalom könnyen megelégednék a salamoni itélettel, ahol ketté vágják a gyermeket, a gyermeki lelket: kapjon ugyan nevelést, erkölcsi nevelést, de csak olyan laikus morált, Isten nélkül, ami tulajdonképpen: nesze semmi, fogd meg jól. (Folytatjuk).

Kultur-est Kézdiszentkeresztben.

Folyó hó 6-án gyönyörű ünnepélyt rendezett a kézdiszentkereszt (polyáni) fiatalság. Szinte nem is igen akarja elhinni az ember, hogy a falu, a székely magyar falu fiatalsága szépen dolgozik. Titokban, nem hangoztatva kifelé, hogy dicséretet kapjanak. Nem azért dolgoznak ők. Dolgoznak, hogy visszahozzák a régi székely becsületet, jellemet és erkölcsöt. Gyönyörű megmozdulás, amely nagyon sok városnak (még Vásárhelynek is) diszére és becsületére válna. Előadták az „Angela” című vallásos színművet. Könnyek szöktek a nézők szemébe, olyan nagyszerűen adták elő. De külön-külön is meg kell dicsérni a műkedvelőket. Zonda Ilona az „Angela” szerepében és Tuzson Rózsika, a török basa feleségének szerepében oly gyönyörű alakítást nyújtottak, hogy diszére válhatna minden műkedvelő társulatnak. Nem maradtak azonban el Jakabos Ilonka, a basa leánya, Szekeres Teréz, a rabtárs, Fodor Anna, „Angela” édesanyja, Bögözi Ilonka, Zonda Rózsika és Györgykovács Béla, mint szerecsen.

Ezután a husvéti örömmel kifejezésére „Uj Herodes” című vígjelenetet adták elő, melynek szereplői szintén megérdemlik a legnagyobb dicséretet, mint Pal Imre, Tuzson Géza, Máté Béla, Zonda Géza, Tuzson István, Török István.

A két szindarab között Angeli Sebő minorita s. lelkész mondott az ifjúsághoz beszédet a székely ifjúság akaratneveléséről és a kitartásról.

Az előadás végén Gáspár Béla plebános mondott néhány buzdító szót az ifjúságnak. De ezeket az előadásokat nemcsak nagyobb ünnepeken tartják, hanem minden hónapban tartanak egy-egy előadást, mely-lyel nevelik önmagukat és szórakoztatják a nagyokat.

Az egész munkásság sulya Király Ferenc kántor-tanító vállán nyugszik, de nem hiába. Menjünk és tanuljunk a falutól.

A RÉGI KÉZDIVÁSÁRHELY.

Karcolatok a közélet elhunyt munkásairól.

Irtá: VAJNA KÁROLY.

(9)

TÓTH SAMU

II.

Tóth Samu a nagyszebeni hősi szereplése után is tevékeny részt vett a magyar szabadságharcban, Kiss Sándor ezredes, honvéd dandárparancsnoksága alatt 1849 június havában.

Ekkor jött be ugyanis Erdélybe 58,000 orosz- és osztrákból álló, 133 ágyúval felszerelt hadsereg. A Lüders orosz tábornok vezetése alatt főserg 28.000 emberrel és 56 ágyúval Brassóba vette útját a tömösi szoros felől. Kiss Sándor, a honvéd dandárparancsnok honvédekkel Tömös védelmére sietett, Brassóban csupán a 86. honvéd zászlóalj két századát és egy osztály székely huszárt hagyott hátra, melyet Tóth Samu százados gondjaira bízott, akit egyúttal a brassói fellegvár parancsnokának is kinevezett. Kiss Sándor azt is meghagyta Tóth Samu parancsnoknak, hogy ne engedje be az oroszokat a városba, ha ez mégis megtörténne, akkor vonuljon föl a honvédség a tulerő elől a fellegvárba s azt a végtelenségig védje, el ne hagyja, míg ő Tömösről vissza nem jő — a vár védelmére.

A fellegvár katonai parancsnoki álláshoz fűzött szép rendeltetés becsületes megtartásából ambíciót és hazafias kötelességet oszlalt Tóth Samu. Gyorsan előállította a szükséges lővőanyagokat, megtette a szükséges külső védelmi intézkedéseket. Honvédek, akik igazi szeretettel csüngtek minden

szaván, naponta lelkesítette és előkészítette az esetleg a hazáért meghozandó hősi halálra s elzárva a várba való bejutás minden útját, önfeláldozással várta az ellenség támadását. Ez nemsokáig késett. A tömösi csatát, Kiss Sándor leonidási küzdelme mellett is elvesztették honvédek s így estére már Lüders serege a fellegvár alatt állott. A városba való beérkezésük a muszkákat a fellegvárból ágyuk dörgése, kartácsok özöne fogadta. Lüders egy lovas tiszttől izenetet küldött a fellegvárba, hogy a tulerőnek adják meg magukat, mely esetben a katonai becsületnek eleget tett várőrizetnek szabad elvonulást és büntetlenséget biztosít. Tóth S. várparancsnok tisztikarával azonnal hadi tanácsot tartott, ahol egyhangú halálmegvételssel utasították el a meghódolás sértő gondolatát. A történelmi jelentőségű s a székely honvédekre jellemző lelkes harcirozzatot Tóth Samu várparancsnok a várőrkára állva a következő, hangosan lekiáltott beszéddel adta tudására a Lüders, alatt váró tisztségének: „Európa előtt tudva van, hogy igaz ügyért, szabadságért harcolunk. Minket a haza azért helyezett ide, hogy e várat a bitórlók és a szabadságunkat letiporni akarók ellen védelmezzük. Ezért mi a zsarnokság szolgáinak semminemű fenyegetéseitől vissza nem rettenünk, hanem utolsó emberig védni fogjuk e várat!”

Erre a várfokra kigyúlt honvédség har-sány hangon „Eljen a haza!” kiáltással felelt, annak jeléül, hogy a parancsnok kemény beszéde az ő szívében visszhangra talált. A Lüders tiszte azon kérdésére, hogy a parancsnoknak ez-e az utolsó szava? Tóth Samu egy hatalmas „igen!”-nel válaszolt, a

mire az eltávozván, egy félóra múlva a leg-erősebb ágyúharcot kezdték el a vár ellen. De hasztalan. A vár kicsiny, alig 200 fnyi honvédsége önfeláldozó hősiességgel küzdött, minden oldalról visszaverve a támadásokat. Egy napi eredménytelen harc után Lüders magyar nyelvű levélben újra megadásra hívta föl a várbelieket. De honvédek Tóth Samu parancsnokuk és a haditanács határozatához ragaszkodtak s hallani sem akartak a megadásról s másnap (jun. 21-én) is egész erő-vel folyt a vár ostromlása s a mi honvédek legnagyobb része súlyos sebekkel terhelten is folytatta a véres küzdelmet. A küzdelem-ben az oroszok rész a Tóth Samu volt, a várat négy oldalán egyszerre ostromolta a Lüders nagy serege s neki mindenütt ott kellett lennie, hogy irányítsa a védelmet s kitartásra buzdítsa katonáit. A vég azonban közeledett, mert a munició egyre fogyott. pótolni nem lehetett. A várfalak helyenként roskadozni kezdtek. Az ellenség közelebb-közelebb jutott. S mikor már csak néhány töltés volt készletben, iszonyu levertség vett erőt Tóth Samu várparancsnokon, mert már csak percek kérdése volt az önmegadás ki-kerülhetetlensége. Ekkor 24 órai fegyver-szünetet kellett honvédeknek, hogy kérjenek Lüderstől, abban a reményben, hogy hátha az alatt megérkezik Tömös felől az ígért segítség, Lüders azonban csak 2 órát engedélyezett s így nem volt más hátra, mint beszüntetni a további céltalan harcot, melyre már képtelenné váltak honvédek a muni-ció és segítség teljes hiánya miatt.

S mikor látták, hogy az ellenség létrákkal már a várfalak tetejéig jutott, Tóth

1) 1848-49-iki Történelmi Lapok. Kolozsvár.

A hírlapok szerint a galaci halászatí vezérfelügyelő ötmillióval károsította meg az államot.

Gyakorta fordul ilyen ügy elő,
Hogy lop a tisztelt főfelügyelő.
Elsikkad itt-ott egy pár milliárd —
S hogy megkerüljön valami, ne várd!
Egyik a halnál, a szesznél a másik —
Nem számít a bráns, lopnak a rogyásig!
Mint a dermesztő szél, ma úgy sivit,
Hogy meglopták a Casa munciit.
Holnap meg szárnyal, mint a sasfiók,
Hogy elsikkaszták a municiót,
Csupán csekély tizennyolcmilliárd!
S a tolvajoknak e dolog mit árt!?
Nincs mód reá, hogy nagyobb bajuk essék.
(Száz százalék itt a becsületesség!)

Miért vartogtok annyit, nő? Elvégre
Ki néz ma ilyen apró kicsiségre! ?
Hát száz inspektor még zsebet se töltsön?
Hiszen Párisban mily olcsó a kölcsön!
Többé ezek már nem titkolt bajok —
Kevésre nem néznek a tolvajok:
Bétegségélyző, posta és vasut
Örök lopáshoz mind alkalmas ut —
Nincs talpfa, sin és nincs szeg a falon,
Hogy lopni még ne volna alkalom:
A millióktól bevasalt adók —
(Vért gyöngyözénk, amig kiizzadók!)

Nyugdíjalap és sok más alapok...
(Ily szorgalomnak emelj kalapot!)

Ellopják az élőkét és tovább:
A holt alól a szentmihálylovát...
S meglóg a tolvaj... Dél szigetje vár...
S ő boldogabb, - mint mi, - a jómadár,
Az orzott zsákmány üzi és sietve
Átvitorláz egy Kanári szigetre
S hol kanári szől háborítlanul!
Fütyölni a törvényre ott tanul.
Hanem azért ám teljes itt a rend!
Ilyent az Isten többet nem teremt —
A közpénzeknek lészen hija sok —
Nyivákolhatnak a nyugdíjasok!
Az egyik kéz lop, a más *elsimit*
És így lesz mindig, míg lesz lopni mit!
És eljő majd egy dicső állapot,
Hogy ellopják az egész államot!..

Szemlélődő.

A romániai magyar főiskolás lap, az *Erdélyi Fiatalok* csikmegyei körútja után városunkba is ellátogat és a róm. kath. *Ott-hon* rendezésében április 18-án, szombaton a főgimnázium tornacsarnokában este 1/29 órai kezdettel irodalmi estét rendez.

Az est műsorát az alábbiakban közöljük:

1. *Prolog:* Dr. Várhelyi Gyula róm. kath. főgimn. tanár.
2. *Bevezető előadás:* László József, Mikó-kollegiumi tanár.
3. *Zongoraszám:* Siklódy Albertné urnő és Bod Amália urné
4. *Előadás:* Baumgarten B. László csikszeredai r. kath. főgimn. tanár
5. *Ady-verseket szaval:* Vajda Gáspár ref. lelkész
6. *Előadás:* Debreczy Sándor, Mikó-kollegiumi tanár
7. *Magyar mű és népdalokat énekel* Serester Margit urné
leány László Laci zenekarának kíséretével
8. *Novella,* — irta és felolvassa Nagy László ref. tanító
9. *Bezáró beszéd:* Szakáts Antal róm. kath. hittanár

Itt említjük meg, hogy az estélyre belépti díj nincs, csupán a műsor megváltása kötelező.

Az estélyre a Székely Ujság útján is tisztelettel meghívja az érdeklődőket az Otthon elnöksége és az Erdélyi Fiatalok.

SZÉKELY UJSÁG

politikai hetilap.
Megjelenik minden vasárnap reggel.

— Eljegyzés. Róbert Szöts Klára Éva urleányt
eljegyezte Mikó Ferenc,

— **Házasság.** Nagy Ferenc földbirtokos és Győrbíró Anna Kézdivásárhelyen házasságot kötöttek.

— **Harmincezer rózsafa Budapest mellett.** Magyarországon, illetve a tabáni temető helyére rózsaerdőt akarnak varázssolni. A rózsaerdőben nyolcszáz különböző fajtájú rózsát ültetnek, úgy, hogy hamarosan nem kevesebb, mint harmincezer rózsafa lesz a virágos kertben. A művészi izléssel létesített rózsaerdőt felajánlják Horthy Miklós, Magyarország kormányzójának abból az alkalmából, hogy most van tíz éve kormányzóvá történt megválasztásának.

— **Anyák napja.** A Kath. Otthon elnöksége nagyban dolgozik már az „Anyák napja” előkészítésén. Ez a nap az egész városnak az ünnepe lesz, amikor a gyermeki szeretet meghódol az anyai szeretet előtt. A gyermekek ezen szép ünnepe májusra van tervezve. Már előre is felhívjuk az apák figyelmét elsősorban, erre a szép ünnepre. Legyünk majd ott midnyán.

— Vör folyt az ünnepen. Kézdiszárazpatakon
husvét másodnapján a legények bicskára mentek és
mintegy 18-an megsebesültek. A bicskázásban résztvett
egy 14 éves fiú is, akit főbeverték.

nyait minden módon sanyargatta, üldözte, kinozta. ²⁾).

Tóth Samu sokáig teljes visszavonultságban élt idehaza. Családjának, kis gazdaságának élt. A hatvanas években élénk részt vett a város és a ref. egyházközség ügyei intézésében is, mint képviselő és presbiter.

Később királyi postamester lett s ezt a hivatalát is lelkiismeretesen betöltötte egész a nyolcvanas évekig, amikor a postát teljesen állami kezelésbe vették át, midőn magas életkora miatt nem vállalhatta tovább hivatalát.

A kaszinónak is lelkes, buzgó választmányi tagja volt, úgy, hogy 1868 decemberben tartott közgyűlés bizalma az 1869-ik évre át választotta meg a kaszinó elnökévé.

Tevekeny részt vett a Stefánia-menedékház megalapítási munkáiban is 1874 nyarán, az alapító elnök Szentkereszty Stefáni bárónő felkérésére Kézdivásárhely város képviselőtestülete által kiküldött bizottságban. A város három tizedében Kovács István másodpappal nagyobb gyűjtést eszközöltek a menedékház javára.

Tevekeny áldozatos életét 80 éves korában 1889-ben végezte be. Feleségével, Szabó Ottilával kötött boldog házasságából 4 fiu és 5 leány gyermeke született. Unokái közül életben vannak: Török Samu sörgyáros, Török Sándor birtokos, Török József ny. adófőtiszt, Özv Kovács Jánosné Török Mária, jótékony, egyházi és művelődési ügyeink áldozatkész támogatói, továbbá Málnásy József kereskedő (Kolozsvár), özv. Benkő Pálné Nagy Róza, Tóth Réza Nedománé, Tóth Kálmán (Torja).

2.) Orbán Balázs: Székelyföld VI. köte 238 lap.

— Ze
vét napján a
a Mária Ko
tárk Mozart
illeti meg S
ismerő mu
vonósokat.

a román. kath. templomban. Hus-
thon Szt. Cecilia dalköre, egyesítve
és Jézus Szive énekkarral, előad-
i miséjének „Kyrie”-jét. Dicséret
erenc karmester előadását nem
helybeli Tűzoltó zenekart és a

— ás. Karatnán meghalt Kőnczey Domokos, földbirtokos. Az öreg urat városunkban is sokan ismerték. Ézelőtt évekkel alig mult el olyan hét, hogy egyszer-kétszer meg ne fordult volna nálunk. Különösen egyházi ügyek iránt mutatott mindig lelkes érdeklődést és fejtett ki, a neki adott erők mértéke szerint, lelkiismeretes tevékenységet, mint buzgó református hívő és sok időn át egyházmegyei képviselő. Temetése e hó 8-án ment végbe nagyrészvét mellett. Az igaznak emlékezte áldott! — Ifj. Füstös Elekné városunkban meghalt.

— A Ref. Leányzövetség műsoros összejöve-
tele a jövő pénteken. Április 17-én, pénteken este a
Református Leányzövetség a következő műsorral ren-
dezi meg a városi tanácsteremben az utolsó kötőket:
Bibliát magyaráz: Bedő Béla ref. lelkész. Felolvas: Dr.
Fekete András. Zongorangykezes: Bod Amál és Sik-
lódy Albertné. Petőfi S. Örült-et szavalja Kozma Dezső.
Zongoraszám: Jancsó Aranka. Monológ: Kovács Gizike.
Vonósvertett: Dr. Hollanday Pál, Kovács József, Kul-
csár Rudolf és ifj. Molnár Kálmán. Legújabb verseiből
felolvas: Szabó Jenő. Melodráma: Szabó Sára és
Jancsó Aranka. Énekel cigányzene kísérettel: Serester
Margitka. Végeladás. Előadják: Andorkó Lujza, Haray
Boriska, Pataki Miklós, Kovács Lajos. A közönséget
szenczációs meglepetések várják. Legyünk ott mind.

— **Előadók a Kath. Otthonban.** Szerdán, április 15-én este a Kath. Otthonban dr. Györfi Sándor orvos és Bálint Ferenc kisegítő takarékpénztári aligazgató lesznek az előadók. Ajánljuk a közönség figyelmébe.

— A személyazonossági igazolványokat ki kell venni. A városházánál a személyazonossági igazolványok kiadásának határidejét e hó végéig meghosszabbították. Így mindenkinek elég ideje lesz ahhoz, hogy az igazolványt beszerezhesse. Az igazolvány beszerzése minden nagykorú, tehát 21 évet betöltött férfi és nő részére egyaránt kötelező. De ha nem volna kötelező, még akkor is érdekében állana mindenkinek, hogy ilyen arcképes személyazonossági igazolvánnyal ellássa magát. Ez az igazolvány magában foglalja a községi, megyei, kamarai és szenátusi választási igazolványokat is. Tehát a ki elmulasztja a személyazonossági igazolvány beszerzését, az elesik attól a jogától is, hogy választás alkalmával szavazzon. A ki pedig nem szavaz, azt a választási törvény szerint megbüntetik. Az igazolványokhoz, most a határidőn belől nagyon egyszerűen hozzá lehet jutni. El kell menni a városházához egy fényképpel és ott az emeleten, az iktató hivatalban azonnal kiállítják az igazolványt. Magáért az igazolványért semmit sem kell fizetni, csak a nyomtatványokért 10 leut. Kedden, csütörtökön és pénteken délután is 4-től 7-ig mindig hivatalos óra van a városházán. Akkor nincsen nagy tolongás, pár perc alatt mindenki végezhet. A személyazonosság leírása miatt személyesen kell megjelennie mindenkinek. Ugyanakkor kitűnik az is, hogy az illető fel van-e véve a községi illetőséggel bírók lajstromába, a községi, megyei, kamarai és szenátusi választói névjegyzékbe. Tehát a személyazonossági igazolványok kiváltásával kapcsolatban mindenki meg fogja tudni, hogy rendben van-e a községi illetékessége és hogy benne van-e a választói névjegyzékben? Ha valahonnan hiányzik, azonnal kérheti a felvételét. Nagyon fontos mindenkinek, hogy ezek a dolgai rendben legyenek. Eltekintve az általános jogoktól, a mik a községi illetőséggel járnak, az iparos vagy a kereskedő pld. csak akkor nem fizet helypénzt a sátra után és csak akkor árulhat heti vásárokon a piacon, ha itt illetősége van. A gazda csak akkor van mentesítve az esetenkénti követési taxa fizetése alól, csak akkor veheti igénybe a város legelőit, erdejét stb., ha itt illetékességgel bír. Szóval csak azok részesülnek azokban az előnyökben, melyekben a község saját lakóit részesíti, kik illetőséggel bírnak és ezt személyazonossági igazolványukkal bármikor bizonyítani tudják.

— A keresztretjvényünk helyes megfjtői. A Székely Ujság 13-ik szánában között, Vertán Dzszóné által tervezett keresztretjvényt ketten fejltették meg helyesen: Balogh Katinka árvaházi igazgatónő és Páll Ernő Sorshuzás utján Pásztor Árpád Színész nő férje című regényét Balogh Katinka igazgatónő nyerte el, ki a könyvet meg is kapta.

— **Vidám est a Kongregációban.** A jövő vasárnap, április 19-én este 8 órai kezdettel vidám estélyt rendez a leány-kongregáció a főgimnázium tornatermében. Színről az Apróhirdetés című kitűnő vigjáték és több szórakoztató apróság. A részletes programot a jövő számban közöljük.

— **Az öngyűjtők lebélyegzése.** Azt olvassuk, hogy nem kell az öngyűjtőt elrejtteni, hanem annak rendje és módja szerint le kell bélyegeztetni és kész a vásár. Természetesen ez a rendje és módja szerinti eljárás nem könnyű dolog, sőt belekerül még egy kevés pénzbe is. Az öngyűjtőt a mértékhatásként hivatalhoz kell beadni minden kérvény mellőzésével lebélyegzés végett, csupán a Banka Nationalától 200 leutól kiállított nyugtát kell hozzácsatolni. A bélyegzést a hivatal Bukarestben eszközölteti.

— **Az új időszámítás.** Május elsejétől megváltozik nálunk az időszámítás. A minisztertanács ugyanis elhatározta, hogy a naptól az összes hivatalokban államnál, megynél és községeknél a középeurópai időszámítást rendeli el. Ez a kormányrendelet azt jelenti, hogy a mai időszámítás mögött leszünk 1 órával, vagyis a mai 12 óra május 1-től 11 óra lesz. Tudvalevő, hogy háború előtt takarékosági szempontból nyáron volt életben a mai időszámítás és télen a középeurópai, mikor is 1 órával később kezdődött a hivatalos élet. Romániában azonban állandó jellegű lett a mostani rendszer, ami meglehetősen zavarokra adott okot, különösen a nemzetközi forgalom szempontjából. A vasút ugyanis 1 órai különbséggel közlekedik a határtól. Ennek a vizsaszasságnak akar véget vetni a kormány legújabb intézkedése, amellyel összhangba hozza az időszámítást a többi középeurópai államok időszámításával. A végrehajtási utasítás most készül Bukarestben és az egyes hatóságok ehhez képest teszik meg a megfelelő átmeneti intézkedéseket. Előreláthatólag április 30-án éjjel 12 órakor visszaigazítják az órákat 1 órával és így május 1-én reggel már az új időszámítás szerint működnek a hivalkok, iskolák és közlekednek a vonatok.

— **A miniszterium bekérte a rossz képűzők névsorát.** Az illetékes miniszterium az egyházaktól bekérte a nem fizető képűzők névsorát, hogy a kötelező egyházi adót pénzügyi közvegi által hajtassa be. A ref. egyházközség a husvét másodnapján délután tartott presbiteri gyűlésen foglalkozott a kérdéssel és úgy határozott, hogy a kepetartozások behajtását a presbiterekre bizzza és ha így sem sikerül a már régen esedékessé vált kepet bekapni, akkor kénytelen lesz a nem fizetők névsorát az egyházi főhatósághoz beterjeszteni a miniszteriumhoz való továbbítás végett. Reméljük, hogy erre városunkban nem kerül sor és az egyházi tagok megkezdik tartozásuk törlesztését. A presbiterium egyben összeállította a kepekíróvá bizottságot is.

Óriási mértékben bontakozik ki a Budapesti Nemzetközi Vásár.

70.000 m² területen több, mint ezer kiállítóval nyílik meg május 9-én a Budapesti Nemzetközi Vásár — Az egész magyar gazdasági élet keresztmetszetét adja a május 9-én megnyíló Budapesti Nemzetközi Vásár. (Budapesti tudósítónk jelentése) Budapest tavaszának legizgalmasabb eseménye évek óta a Budapesti Nemzetközi Vásár. Ez évben különösen lázas munka folyik a vásár előkészítése érdekében. A vásárt május 9-18-ig tartják meg. Színhelye újból Budapest Városligete az Iparcsarnokkal és körülötte épülő számtalan pavilonnal. A vásár területe tehát a régi, tradíciója megpláne 26 éves már. Tartalma ellenben merőben új, minden részében érdekes.

A vásár vezetősége eltért a régi sablontól. Ezzel nagyot tett, mert Budapest nagy Nemzetközi Vására ezennél többé nem a lipcsei, bécsi, vagy talán a prágai vásár pusztá kópiája, hanem magyar különlegesség. Új magyar eseményt látunk itt a földből kinőni, mely többé nemcsak a gazdag s termelésben ma már hatalmas magyar gyáripár áru-reklámja, hanem bemutatója a kisipar exportra, általános érdeklődésre számot tartó cikkeknek, seregszemléje a magyar mezőgazdaság minden kiviteli árujának és népszerűsítője a belföldi idegenforgalom ezer gyöngyének. Joggal mondhatjuk tehát, hogy a május 9-én megnyíló Budapesti Nemzetközi Vásár az egész magyar termelésnek, munkának, életerő kifejtésének büszke és tündöklő bemutatója.

Csodálatos, hogy az ilyen esemény hire mily gyorsan terjed. A vásár vezetősége szinte még meg sem kezdte propagandáját s mégis ez évben mindenki tudja

— **Egy csikszeredai munkanélküli cipész nyerte meg a milliót.** Tudvalevőleg az április 1-ére hirdett mentőegyesületi egy milliós főnyeremény kisorsolását meg kellett ismételni, mert az április elseji húzásokon a főnyereménnyel kihuzott szám eladatlan, a Mentőegyesület tulajdona volt. A megismételt húzást április 7-én ejtették meg és a szerencsekerékből a 16.235 szám került ki azzal a jóleső megállapítással, hogy a szerencsés nyerő egy csikszeredai 60 éves munkanélküli cipész, Dóczy József, aki csak óriási nehézségek árán tudta feleségét és négy gyermekét eltartani. A sorsjegyet is állítólag kölcsönpénzből vette. Most már igazán el lehet mondani, hogy jó kezekbe került a millió.

— **Husvétii írott tojások adományozására** kérjük a közönséget muzeumunk javára. Ugyiszintén bármiféle más tárgyat, könyveket, kiolvasott regényeket, kitémött madarakat, pénzeket, bankjegyeket, régi iratokat, nyomtatványokat, régi képes folyóiratokat, fényképeket, arcképeket, régi házi tárgyakat stb. elhelyez a muzeum. Kiseb tárgyakat a Székely Ujság szerkesztőségébe kérünk, nagyobbakat pedig ott bejelenteni.

SPORT.

Klubközi ping-pong verseny.

A Kézdivásárhelyi Sport Egylet holnap vasárnap d. e. 11 órai kezdettel klubközi asztali teniszversenyt rendez a Vigadó éttermében, melyre beneveztek Brassóból a Brasovia és Ioria. Az érdekesnek ígérkező mérkőzésre felhívjuk olvasóink figyelmét. Belépti díj tetszés szerint.

Szezonnyitó mérkőzés.

Hétfőn, ápr. 13-án d. u. 3 órai kezdettel a Nemere és a KSE. csapatai között football-mérkőzés lesz.

A mozi műsora.

Április 12-én, a román husvét első napján egy beszélő-énekelő-zenélő táncos revü a „Fox Follies” kerül bemutatásra. A filmgyártás fejlődésével együtt jár a közönség izlésének fejlődése és igényeinek növekedése is. Ennek a felfokozott igényeink 100%-át nyújtja a Fox Follies a maga káprázatos revü jeleneteivel, bámulatos tánc produkcióival és mesés ének és zeneszámaival.

Április hó 13-án, — a román husvét második napján — a legnagyobb tavaszi sláger a „Halálosztag” lesz műsoron. Erdélyben ezideig csak Brassó és Kolozsvár közönsége csodálhatta meg a filmet, de a szaklapok magállapítása szerint ez a film minden hangos feltűnő reklám nélkül veri az összes eddigi hasonló zsánerű darabokat. Szébb, mint az Orgona virágzás; nagyobb, mint a Westfront, érdekesebb, mint a Nyugaton a helyzet változatlan, amit csak olcsó és izléstelen politikai reklámmal, jogi és felekezeti különbségek felkavarásával emeltek nagy filmmé.

A Halálosztag főszereplői Richard Barthelmes, akit az Isten az Océán felett-ben előnyösen ismert meg a közönség. A másik főszereplő ifj. Douglas Fairbanks, mint a régi kalandor filmek hőse, régen kedvence a közönségnek.

as—nő.

NYILTTÉR)

Mindazoknak, akik felejtethetetlen halottam, jó feleségem temetésén megjelentek vagy részvételükkel felkerestek, ezúton mondok hálás köszönet.

Kézdivásárhely, 1931 ápr. 7.

Antal András
ny. postaltiszt,

*) Ezen róvat alatt közölték nem vállal felelősséget sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal.

(*) **Uj orvosi és fogorvosi rendelő Dr. Benedek József,** a budapesti és jasi egyetem doktora városunkban márc. hó 15-én Török János főtéri házának emeletén rendelőjét megnyitotta. Rendel: d. e. 9—12-ig fog és szájbetegeknek d. u. 3—7-ig.

No. G. 6671—1930.

Publicație de licitație.

Subsemnatul portarel delegat prin aceasta publicația în baza deciziei No. G. 6671—1930. a judecătoria de ocol Tg.-Săcușc în favorul reclamantului Moara Comerc. Artificială din Lugoj repr. prin avocatul Dr. Dávid István pentru încasarea creanței de 53210 lei și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 2 Mai 1931 orele 2 1/2 a. m. la fața locului în Tg.-Săcușc Str. Regele Carol N. 18. unde se vor vinde prin licitație publica judiciară mobiliară din sufragerie 1 bufet mare și etc. și din dormitor, 2 dulapuri albe și etc. în valoare de 10400 Lei.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare. Tg.-Săcușc, 8 Aprilie 1931.

Șt. Vântsa, port. del.

C i p ő k e t

— kiárusítom —

Tekintse meg áriamat kirakataimban.

Mélyen leszallított árak

április 5 től május 1-ig

— Alkalmi vásár —

Dávid A. cég.

Folyó hó 16-án, csütörtökön d. u. 2

órákor a nagy takarékpéztár

udvarán.

önkéntes árverésen

különböző butorok és épületfa eladtnak.

A m. t. közönség szives tudomására hozom, hogy Csernáton ut 22 sz alatt

szobafestő és mázoló

műhelyemet megnyitottam.

Rendelkezésére állok úgy a vidék,

mint a város igen tisztelt közön-

ségének új, modern mintákkal

és olcsó árakkal

B pártfogást kér:

Kupán Dániel.

No. G.10078—1930. exec.

Publicație de licitație.

Subsemnatul portarel delegat prin aceasta publicația în baza deciziei No. G. 10078/930 a judecătoria de ocol din Tg.-Săcușc în favorul reclamantului Tóth Kálmán repr. prin avocatul Dr. Imreh Samu pentru încasarea creanței de 4660 lei și acc. se fixează termen de licitație pe ziua 20 Aprilie 1931 orele 14 p. m. la fața locului în Tg.-Săcușc Str. D. Cantemir No. 2 unde se vor vinde prin licitație publica judiciară 1 Piano în valoare de 20.000 Lei.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare. Târgu-Săcușc, la 1 Aprilie 1931.

Șt. Vântsa port.del.

Tóth Antal

dentistnél

fogtömések, fogpótlások, fájdalom-nélküli foghuzások a legjutányosabb árban.